

DCIDOB 46. L'Orient Mitjà.

Cronologia Internacional.

CRONOLOGIA INTERNACIONAL

Juny, 1993

1.- Jorge Serrano és destituït com a president de Guatemala una setmana després del seu cop d'Estat civil. El dia 5 el Parlament nomena M. Ramiro de León com a president de la República.

Una nova onada d'incendis provocats contra residències de ciutadans turcs a Alemanya, entre els dies 29 de maig i 15 de juny, provocarà protestes i actes de solidaritat amb els immigrants a diverses ciutats alemanyes.

1-2.- A últimes hores de la nit del dia 1 és ferit i arrestat Vuk Draskovic, líder del Moviment de Renovació Sèrbia, principal partit opositor al règim de Slobodan Milosevic. La detenció es produeix arran de diverses manifestacions convocades per Draskovic contra els ultranacionalistes.

4.- El Consell de Seguretat de les Nacions Unides adopta la resolució 836 que permet a les forces de l'ONU contestar aquelles agressions que es produeixin contra els sis enclavaments musulmans declarats zones protegides: Sarajevo, Srebrenica, Tuzla, Bihaç, Zepa i Gorazde.

4-5.- El senador Ramón Velázquez és elegit president de Vençuela, substituint en el càrrec Carlos Andrés Pérez, que havia hagut d'abandonar les seves funcions per malversació de fons públics.

5.- Els enfrontaments que es produeixen a Somàlia entre bandes armades i les forces de l'ONU causen la mort de 58 persones, 23 de les quals són cascos blaus. El dia 6, el Consell de Seguretat de l'ONU adopta la resolució 837, en què se sol·licita que s'arresti els responsables de l'atac, atribuït a les faccions del general Mohammad Farah Aidid. El dia 12 i el 17 les forces de les Nacions Unides llancen un atac aeri i terrestre contra les posicions del general Aidid a Mogadiscio. El dia 13 uns somalis moren en una acció dels cascos blaus pakistanesos.

5-6.- Guerrillers del Front Nacional Patriòtic de Libèria, de Charles Taylor, maten 300 civils en un camp de refugiats a 60 quilòmetres de Monròvia.

6.- Anatolijs Gorbunovs, antic dirigent comunista de Letònia, guanya les pri-

meres eleccions legislatives democràtiques que se celebren en aquest país després de 50 anys.

La primera volta de les eleccions municipals italianes ve marcada per la derrota dels socialistes i de la Democràcia Cristiana. A la segona volta, el dia 20, la Lliga Llombarda d'Umberto Bossi guanya a Milà i els excomunistes a Torí i altres grans ciutats del centre.

8.- França avala l'acord sobre els oleaginosos, signat el 19 de novembre del 1992 a Washington entre la CE i els EUA, dins la ronda Uruguai del GATT, tot i que manté el seu refús respecte l'apartat agrícola de l'acord.

9.- El primer ministre de l'Afganistan, Gulbuddin Hekmatyar, cap del partit integrista Hezb-i-Islami, entra a Kabul per primera vegada després de la crisi dels sistemes comunistes. El dia 17 és investit oficialment en el seu càrrec.

10.- Els EUA anuncien a Atenes, en la reunió de ministres d'afers estrangers de l'OTAN, que enviaran 300 soldats a Macedònia per evitar l'extensió del conflicte dels Balcans. Aquests són els primers militars nord-americans enviats a l'ex-Iugoslàvia.

11.- El president iranià, Ali Akbar Haxemi Rafsandjani, és reelegit per un nou mandat de quatre anys amb el 63 per cent dels vots.

14.- Tansu Ciller és nomenat primer ministre de Turquia, càrrec pel qual havia estat elegit el dia 13, com a cap de llista del partit conservador. Substitueix Suleyman Demirel.

Per harmonitzar la legislació europea sobre drets d'autor, la CE adopta a Luxemburg una directiva que garanteix la protecció d'una obra fins a 66 anys després de la mort del seu autor.

16.- A Cambotja, el FUNCINPEC, partit monàrquic, guanya al partit del Poble (PPC), neocomunista i representant del règim de Phnom Penh. El príncep Norodom Sihanouk forma un govern d'unió nacional, aprovat per les faccions khmers, en que els reialistes i els comunistes es reparteixen els ministeris.

19-20.- Els serbis de l'autoproclamada

república sèrbia de Krajina, a Croàcia, es pronuncien en referendums a favor de la seva unificació amb els serbis bosnians.

21-22.- Els problemes generats per la recessió econòmica i l'atur marquen la quaranta-novena cimera de caps d'Estat de la CE, celebrada a Copenhaguen. La taxa mitjana d'atur a la Comunitat ha arribat al 10'2% de la població activa. La declaració final dels 12 aprova el document de Jacques Delors, titulat <A l'alba del segle XXI>, que parla d'una nova organització del mercat laboral i que es pronuncia en favor d'un reforçament de la iniciativa de creixement decidida a la cimera d'Edimburg, el desembre de 1992.

23.- El general Ibrahim Babangida, al poder a Nigèria des del 27 d'agost de 1985, anul·la l'elecció presidencial del dia 12 i rebutja la victòria de Moshood Abiola.

A Algèria, en una onada d'atemptats atribuïts als islamistes, moren intel·lectuals reconeguts al país, com l'escriptor Tahar Djaout, el psiquiatre Mahfoud Boucebci i el sociòleg M'Hamed Boukhobza.

24.- Independentistes kurds realitzen diverses accions als consultats de Turquia a Marsella, Munic i Berna.

25.- Zoran Lilic, tecnòcrata serbi, és elegit president de la Federació Iugoslava, formada per Sèrbia i Montenegro.

27.- L'aliança entre els dos partits majoritaris de l'oposició marroquina, la Unió Socialista de les Forces Populares i l'Istiqlal, guanya les eleccions legislatives. Tot i aquesta victòria queden pendents d'elecció 111 escons del Parlament, que seran designats a través de sufragi indirecte.

28.- El Partit Liberal Democràtic japonès augmenta, contra pronòstic, la seva presència a l'Assemblea Municipal de Tokyo. Totes les enquestes havien pronosticat un considerable descens de la seva representació, davant les denúncies d'immobilisme i de corrupció. A les eleccions apareix amb força el Nou Partit del Japó, creat fa un any, que aconsegueix 20 representants.

30.- Un avió nord-americà dispara con-

CRONOLOGIA

tra un ràdar iraquia al nord de Bàssora, dins la zona d'exclusió aèria al sud del paral·lel 32, quatre dies després de l'atac amb 23 missils contra la seu dels serveis secrets de Bagdad. L'atac del dia 26 havia estat justificat pel govern nord-americà com a represàlia per la implicació de les autoritats iraquianes en un complot per assassinar l'ex-president George Bush durant la seva visita a Kuwait, l'abril del 1993.

Juliol, 1993

1.- Els governs britànic i rus decideixen suspendre els seus assaigs nuclears. Els Estats Units prolonguen la seva mcratòria.

2.- Els separatistes abkhazos, recolzats per Rússia i per la Confederació dels Pobles del Caucas del Nord, llancen una ofensiva contra les posicions georgianes a Sukhumi i a Otxamtxir. El dia 6, el cap de l'Estat georgia, Eduard Xevardnadze, decreta la llei marcial. El 28 s'arriba a un acord d'aturada de les hostilitats.

3.- El president d'Haití a l'exili, Jean-Bertrand Aristide, i el general Raoul Cedras, autor del cop d'Estat de setembre del 1991, arriben a Nova York, sota la direcció de l'ONU i de l'Organització d'Estats Americans, a un pacte que preveu el reestabliment de la democràcia i fixa el retorn d'Aristide a Haití el 30 d'octubre.

A Sud-àfrica, partidaris del Congrés Nacional Africà i de l'Inkhata s'enfronten a Katlehong i a Thokoza, ciutats properes a Johannesburg. Es calcula que en 5 dies moren unes 90 persones. D'altra banda, queda fixada la data de les primeres eleccions multirracials pel 27 d'abril de 1994.

7.- L'economista Guntis Ulmanis és elegit president de Letònia.

7-9.- Els caps d'Estat i de Govern dels set principals països industrialitzats, el G7, reunits a Tokyo en la seva trobada anual, arriben a un preacord comercial sobre <l'accés als mercats>, el qual permet la represa de les negociacions del GATT a Ginebra el dia 12.

9.- Vuk Draskovic, cap de l'oposició sèrbia al règim d'Slobodan Milosevic, que havia iniciat una vaga de fam després de ser detingut la nit de l'1 al 2 de juny, és alliberat gràcies a les pressions internacionals. Entre elles destaca la visita a Belgrad de Danielle Miterrand, esposa de François Miterrand.

10.- El ministre de Defensa algerià, ge-

neral Khaled Nezzar, és substituït en el càrrec pel també general Lamine Zéroual. El canvi es produeix en un moment en què els integristes han incrementat les seves accions, ferint 15 civils en diversos atemptats.

12.- La Conferència Constitucional russa ratifica el projecte de Llei Fonamental que reemplaça la Constitució.

Les forces de l'ONU a Somàlia llancen un atac contra els partidaris del general Mohamed Farah Aïdid, provocant la mort de gairebé 70 persones.

El general francès Philippe Morillon deixa Sarajevo i és reemplaçat com a cap dels cascos blaus a Bòsnia pel general belga Francis Briquemont.

13.- Rebels tadjiks refugiats a l'Afganistan llancen atacs que provoquen la mort de 25 guàrdies fronterers russos i de 200 persones més.

14.- El president nord-americà, Bill Clinton, abandona definitivament el programad'Iniciativa de Defensa Estratègica, conegut com <Guerra de les Galàxies>, engegat el març de 1983 per l'aleshores president Ronald Reagan.

El Parlament belga adopta els Acords de Saint Michel, que transformen la Bèlgica unitària en un Estat federal.

16.- La cimera de països iberoamericans, en la qual participen 21 caps d'Estat i de Govern, es clou amb la demanda unànime que s'aixequi l'embarcament al qual esta sotmesa Cuba des de fa 30 anys.

Serbis i croats acorden la reobertura del pont de Maslenica, que permet la circulació entre el nord i el sud de Croàcia.

17.- El president serbi, Slobodan Milosevic, i el seu homòleg croat, Franjo Tudjman, es pronuncien a Ginebra, en presència dels mitjancers David Owen i Thorvald Stoltenberg, en favor de la creació d'una confederació de tres repúbliques a Bòsnia.

16-17.- A Estònia, el referèndum sobre l'autonomia organitzat a Narva i Sillamae, ciutats de majoria russòfona, dona la victòria als partidaris de l'autonomia.

18.- El Partit Liberal-Demòcrata (PLD) del Japó, al poder des del 1955, perd la majoria absoluta en aconseguir 223 dels 511 diputats possibles en les eleccions convocades arran d'una moció de censura, el 18 de juny. Els resultats anuncien una recomposició política i obren pas a la formació d'un govern de coalició. Com a conseqüència de la

derrota, el primer ministre Kiichi Miyazawa presenta la seva dimissió el dia 22.

20.- Gabriele Cagliari, antic responsable de la Societat d'Hidrocarburs de l'Estat italià, se suïcida a la seva cel·la de Milà, després d'haver-hi estat emprisonat 133 dies. La seva detenció formava part de la campanya Mans Netes encetada per la justícia italiana per castigar casos de corrupció. D'altra banda, Raul Gardini, antic president de Ferruzzi-Montedison, se suïcida el dia 23, quan estava a punt de ser detingut.

21.- Un estudi de l'OCDE sobre perspectives de treball anuncia un considerable increment de l'atur. El nombre d'aturats passara de 32'5 milions, que hi havia l'any 1992, a 36 milions l'any 1994.

El Parlament egipci designa el cap de l'Estat, Hosni Mubàrak, com a únic candidat a la seva pròpia successió.

23.- John Major aconsegueix l'aprovació del Tractat de Maastricht per la Cambra dels Comuns, guanyant sobre l'oposició dels anomenats <Euroescèptics>. El dia 20 la Cambra dels Lords ja havia aprovat el Tractat.

Les tropes armènies continuen la seva ofensiva a l'Alt Karabakh i prenen la vila d'Agdam a les forces àzeris.

23-24.- El Banc Central decideix retirar de la circulació els rubles emesos abans del 1993. La mesura provoca grans queixes de la població i aprofundeix la crisi política.

25.- Libèria posa fi als tres anys i mig de guerra civil gràcies a l'acord de Cotonou, aconseguit a Ginebra entre els diferents grups en conflicte sota l'observació de l'ONU.

Israel inicia una ofensiva aèria contra les ciutats xiïtes del sud del Líban i a l'oest de Beqaa, atacant les posicions del grup pro-iranià Hezbol·lah. Aquesta ofensiva militar, que és la més sagnant des del 1982, es produeix com a represàlia per la mort de set soldats israelians i provoca que s'iniciï un èxode massiu de població cap a Beirut.

26.- Fidel Castro anuncia una obertura econòmica durant el discurs de celebració del quarantè aniversari de la revolució que el va portar al poder. S'autoritza que els cubans posseeixin divises convertibles.

27.- Cinc persones moren i 20 són ferides a Itàlia com a resultat dels tres

atemptats terroristes, un a Milà i dos a Roma, reivindicats pel grup Falange Armada. La basílica de Sant Giovanni de Lafran de Roma en resulta molt malmesa.

Per primera vegada en tres mesos els dirigents de les tres comunitats de Bòsnia i Hercegovina es troben per discutir sobre el pla de divisió del seu Estat. Ho fan el primer dia en què es reprèn la conferència de pau a Ginebra, interrompuda el dia 23 a causa de la continuació dels atacs serbis a Sarajevo.

29.- John Demjanjuk, que havia estat acusat de crim contra la humanitat i contra el poble jueu per la seva presumpta participació en l'holocaust a Treblinka, és posat en llibertat per la Cort Suprema d'Israel, que no troba proves segures de la seva implicació en els crims nazis.

Agost, 1993.

1.- Trenta-cinc persones són assassinades per grups zulús a la ciutat sud-africana de Tembisa. Aquest fet fa augmentar els enfrontaments a la zona.

2.- Les inundacions que afecten nou Estats dels EUA, entre els quals destaquen els de Dakota del Nord i Illinois, provoquen la <cremada del segle. del riu Mississipi. Les riuades causen la mort d'unes quaranta persones i pèrdues materials valorades en 10.000 milions de dòlars.

2.- El Regne Unit ratifica definitivament el Tractat de Maastricht, després de quinze mesos de batalla parlamentària.

4.- La massacre a Chokoyam, a l'est del Txad, en la qual moren un centenar de persones, marca l'inici d'enfrontaments entre opositors al govern i les forces de l'ordre. El dia 8, després de la sagnant repressió d'una manifestació, que acaba amb la mort de 41 persones, es decreta el toc de queda a N'Djamena.

5.- La ràdio israeliana revela que Yossi Sarid, ministre israelià del Medi Ambient, s'ha reunit al Caire amb Nabil Chaath, col.laborador de Iàsser Arafat.

6.- El Parlament del Japó elegeix Morihiro Hosokawa com a primer ministre del país. L'elecció suposa la fi de 38 anys de poder del Partit Liberal-Demòcrata (PLD). El govern de coalició, que és investit el dia 9, està dominat pel Partit de la Renaixença, escissió del PLD.

9.- Albert II succeeix en el tron belga el seu germà, el rei Balduí, mort el dia 31 de juliol.

9-16.- El papa Joan Pau II viatge els dies 9 i 10 a Jamaica, l'11 a Mèxic i el 12 s'entrevista amb el president nord-americà, Bill Clinton, a Denver.

14.- Armènia accentua la seva ofensiva sobre el sud d'Azerbaidjan i arriba fins a Fizoli i Djebrail.

18.- L'Alta Cort de Seguretat d'Egipte absol els islamistes acusats d'assassinar, l'octubre del 1990, el president del Parlament d'aquest país, Rifaat Mahgoub.

D'altra banda, al Caire es produeix un atemptat contra el ministre de l'Interior, el general Hassan Al Alfi. En l'explosió moren cinc persones i és reivindicada per l'organització integrista Tala'eh al-Fath (Avantguarda de la Conquesta).

20.- Nabil Chaath, conseller polític de Iàsser Arafat, afirma al Caire que existeix un diàleg oficial entre Israel i l'OAP.

21.- Redha Malek, membre de l'Alt Comitè d'Estat d'Algèria, és nomenat primer ministre d'aquest país després de la destitució de Belaïd Abdesslam. El mateix dia és assassinat Kasdi Merbah, antic primer ministre sota la presidència de Chadli Bendjedid i ex-responsable de la seguretat militar. Dintre de l'enduriment de la repressió contra els islamistes, el dia 31 són executats set dels condemnats a mort pels fets de l'aeroport d'Alger.

24.- La resolució 858, adoptada pel Consell de Seguretat de l'ONU, crea una missió d'observació de les Nacions Unides a Geòrgia (MONUG), la primera dins una república de l'antiga URSS. El dia 20, després de la dimissió del govern dirigit per Tenguis Sigua, Otar Patsatsia és designat nou primer ministre, posant fi a les funcions que el cap de l'Estat, Eduard Xevardnadze, havia assumit provisionalment després del dia 6.

25.- El general Gnassingbé Eyadéma, al poder a Togo des del 1967, és reeligit president del país. L'oposició, però, boicoteja l'escrutini electoral.

La justícia nord-americana inculpa el xeic Omar Abdel Rahman, cap d'un corrent integrista musulmà, de ser responsable de l'atemptat del 26 de febrer contra el World Trade Center de Nova York.

Les sancions econòmiques preses pels EUA contra la Xina, acusada d'haver lliurat components de míssils balís-

tics al Pakistan l'any 1992, provoquen la crisi sino-americana més greu dels darrers vint anys.

26.- Shimon Peres, ministre israelià d'Afers Exteriors es reuneix a Oslo amb un representant de l'OAP per negociar una declaració de principis. Peres anuncia que Israel està disposat a retirar el seu exercit de Gaza i de Jericó.

Ibrahim Badamasi Babangida deixa la presidència de la Federació Nigeriana després de vuit anys al poder. Es nomena un govern d'unió nacional dirigit per l'industrial Ernest Adegunle Ola-deinde.

Boris Ieltsin viatja a Polònia, a la república Txeca i a Eslovàquia. Coincidint amb el vint-i-cinquè aniversari de la Primavera de Praga, el president rus condemna la intervenció militar soviètica del 1968 i conclou un nou tractat d'amistat amb els dos països de l'antiga Txecoslovàquia. Ieltsin declara que no és contrari que Polònia s'adhereixi a l'OTAN.

30.- Shimon Peres admet per primera vegada que Israel podria reconèixer l'OAP si aquesta retira de la seva Carta els apartats que fan referència a l'exterminació de l'Estat jueu. La <declaració de principis sobre autonomia> preveu l'establiment d'un règim autònom als territoris ocupats, en aplicació de les resolucions 242 i 338 del Consell de Seguretat. El període transitori de cinc anys s'iniciarà amb la retirada de tropes jueves de Gaza i de la zona de Jericó, en un màxim de quatre mesos després de la signatura de l'acord. En transferir els poders de les zones autònomes, Israel mantindrà la responsabilitat de la defensa, mentre que els palestins tindran poder en temes d'educació, cultura, sanitat, afers socials, impostos i turisme. Els acords són rebutjats per l'extrema dreta israeliana, pel grup de resistència islàmica Hamas i pel cap del Front Popular d'Alliberament de Palestina (FPAP), Ahmad Jibril.

31.- Com a resultat d'un acord entre el president rus, Boris Ieltsin, i el lituà, Algirdas Brazauskas, les tropes comunistes deixen definitivament Lituània, país on es trobaven des del 1939.

31.- El Congrés de Veneçuela vota la destitució del president, Carlos Andrés Pérez, suspès de les seves funcions des del 21 de maig després de la seva inculpció per la Cort Suprema en un afer de malversació de fons públics.